

Svět se mění a školy v Ústeckém kraji to vědí.

Více než pět let se aktivní učitelé zapojují do vylepšování vzdělávání dětí. Přinášíme vám příklady z praxe, jak se přetavily evropské peníze v konkrétní pomoc žákům.

Výsledkem spolupráce dvanácti Místních akčních plánů (tzv. MAPů) se školami jsou dohody o investicích za miliardu korun a průběžně se zvyšující kvalita vzdělávání v mateřských, základních a uměleckých školách.

Společnost se v poslední době velmi mění a školství musí pružně reagovat. „Vše stojí a padá na dlouhodobě budované a společně sdílené kultuře, cílech, hodnocení a klimatu školy. Učitelství musí být v pohodě, ředitel zásadně ovlivňuje náladu svého týmu. Obsah učiva by měl být svázan s každodenní praxí a reflektovat rychle se měnící svět, v každou chvíli by mělo být jasné ‚k čemu je mi to dobré‘. Už dávno si školy nevystačí jen s frontálním výkladem učiva, látku si musí žáci osahat, prožít a ideálně i ‚vymyslet‘, k tomu slouží celá řada osvědčených metod. V neposlední řadě je důležitá spolupráce s dalšími partnery, kteří mohou obohatit vzdělávání způsobem, který škola zvládnout sama nemůže,“ shrnuje za koordinátory MAP Karel Straka.

Ze stovek akcí jsme vybrali **dvanáct příkladů dobré praxe** reprezentující nejdůležitější oblasti vzdělávání. Najdete mezi nimi rozšiřování učení venku, vzdělávání v principech podle inovátorky Cyril Mooney nebo třeba jak přivést děti k lepšímu čtení.

Projekty MAP budou i nadále pokračovat a stovky učitelů budou i nadále sdílet své nové znalosti, obohacovat hodiny s žáky, rozvíjet spolupráci s partnery a připravovat nové projekty do dalšího programového období 2021-27. Jeden z programů ponese název Jan Ámos Komenský, ve zkratce OP JAK. Ale spolupracovníci MAPů už dávno vědí, jak na to. Všem, kteří na zvyšování kvality ve vzdělávání spolupracují, patří velký dík. Všichni další, kterým záleží na budoucnosti dětí, a jejich vzdělávání, se mohou zapojit do spolupráce v rámci Místních akčních plánů.

Příklady dobré praxe z dvanácti regionů

Hodnoty a hodnocení.

Litoměřicko

Od roku 2017 se na území ORP Litoměřice mezi základními školami šíří principy Hodnotového vzdělávání podle Cyril Mooney. Celkově bylo zapojeno více než 50% základních škol v území. Tento vzdělávací systém pomáhá dětem každého věku formovat jejich osobnost, vytvářet kvalitní vztahy a naplno rozvinout jejich akademický i vnitřní potenciál. Pro žáky a studenty je výzvou nalézt vlastní motivaci, spolupracovat místo soutěžit, rozvíjet empatii a porozumět životním hodnotám. Metoda se věnuje nejen dětem, ale ve velké míře také učitelům a rodičům tak, aby atmosféra školy odpovídala společné vizi, byla svobodná, založená na důvěře a sounáležitosti. Na rozdíl od atmosféry strachu vede k lepším akademickým výsledkům, v praxi použitelným znalostem, dovednostem, schopnostem a to dlouhodobě. Učitelům pomáhá najít klíč ke zvládnutí inkluzivního prostředí. Metoda ctí velmi náročnou a nadměrnou zodpovědnou pozici učitele, nerozporuje dosavadní didaktické přístupy a je nápomocná při komunikaci s rodiči.

Litvínovsko

Při realizaci projektu MAP Litvínovsko vznikla poptávka ze stran pedagogů se více věnovat tématu formativního hodnocení a získat tak další potřebné informace. Proto byli proškoleni pedagogové v rámci semináře věnovanému porozumění formativnímu hodnocení dle D. Williama vč. jednotlivých strategií tohoto hodnocení. Cílem bylo porozumět, jak hodnocení ve formativní funkci může pomoci, aby se žáci individuálně učili, tzn. vzhledem ke své zóně nejbližšího vývoje a jí odpovídajícím cílům učení.

Metody a obsahy učiva

Chomutovsko

Nemusí platit otřepané „děti nečtou“. Žáci na prvních i druhých stupních dvanácti zapojených škol na Chomutovsku a dvaceti osmi na Děčínsku totiž čtou jako diví a ani se zvoněním často knihu neodkládají. Trik je v tom, že se s češtináři vyberou ty nejzajímavější tituly, ty se nakoupí v sadách po třiceti kusech, ke každé se připraví metodický list a tento balíček je Chomutovskou knihovnou posouván každé dva měsíce po jednotlivých školách. Každý má kvalitní knihu v ruce, a může sdílet se spolužáky dojmy z četby. Úspěch je zaručen.

Mostecko

Věda a technika hýbe nejen světem, ale také Mosteckem. Každoročně pořádaná akce s názvem MiniTechnohraní má velký úspěch. Akce, jejímž cílem je rozvoj manuální zručnosti primárně u předškolních dětí formou her, se vždy těší velkému úspěchu. Cílem není pouze rozvoj polytechnické pregramotnosti dětí v MŠ, ale také snaha o propojení generace těch nejmladších s těmi nejstaršími, neboli nejzkušenějšími. Venkovní areál domova pro seniory Astra v Mostě se každoročně promění v zábavný prostor pro den plný soutěží. Připravena je zhruba desítky stanovišť, v nichž účastníci mohou skládat, vytvářet, ovládat roboty, kutit společně s babičkou nebo dědečkem z domova nebo třeba vyzkoušet vědecký pokus. Zábava pro každou generaci.

Roudnicko

Téma polytechniky je zastoupené v mnoha podobách na většině území kraje. Často se jedná o projektové dny, o zajištění materiálu do dílen nebo techniky na jeho zpracování. Na Roudnicku s úspěchem provozují dílnu 3D tisku, půjčují sady Ozobotů a dalších pomůcek, které by jinak pro vysokou finanční náročnost nebyly pro každou školu dosažitelné nebo pořádají „Dny s polytechnikou“, kterých se účastní stovky žáků. Na Litoměřicku jsou pak v rámci snahy o zvýšení atraktivity studia technických oborů pořádány tzv. TECHDAYS, které pro tisíce návštěvníků představují na jednom místě střední školy a potenciální zaměstnavatele.

Podbořansko a Žatecko

To, že není, na co čekat při hledání mezipředmětových vazeb dokazují dobře také na Podbořansku a Žatecku. Polytechnický program pro děti z MŠ a nižší ročníky ZŠ je zaměřený na zábavné a hravé vzdělávání a dozívání se nových poznatků a informací s polytechnickým zaměřením. Jedná se o aktivitu malé technické univerzity, která rozvíjí logické myšlení, komunikační dovednosti, prostorovou orientaci a představivost. Jedním z cílů této aktivity je propojení jednotlivých gramotností – matematické, polytechnické, čtenářské atd.

Šluknovsko

Učit se venku a formou zážitkové pedagogiky je dlouhodobý trend, který byl v posledním roce posílen pandemickou situací. Ale smysl má v každé době, protože vidět na vlastní oči v

reálném prostředí dává větší naději na pochopení a zapamatování si. Velmi dobré zkušenosti s tím mají školy na Šluknovsku, které ve spolupráci s lektory Správy Národního parku České Švýcarsko realizují geoturistické procházky zaměřené nejen na ochranu přírody, ale také na historii, zeměpis, a společenské vědy. Součástí exkurzí je mimo jiné rozvoj kompetencí v oblasti komunikace, když se žáci snaží racionálně argumentovat a vyvažovat různé zájmy, které na sebe mnohdy narážejí.

Spolupráce

Ústecko

Naplánovat a hlavně uskutečnit akci "kulový blesk" ve vzdělávání? Je to až neuvěřitelné, ale na Ústecku se to povedlo pro 15 základních škol ve třech dvou-týdenních blocích. Děti - učitelé, asistenti, vychovatelé - dům dětí a mládeže - knihovna - Univerzita J. E. Purkyně - muzeum - studenti pedagogické fakulty - to jsou aktéři této unikátní akce. Pro děti byl podle věku připraven program ve formě dvou projektových dnů v zapojených organizacích a učitelé absolvovali jako tým seminář osobnostního rozvoje v oblasti emoční inteligence. Šlo o koordinaci doslova stovek lidí, kteří vytvořili úžasnou a pestrou mozaiku moderního vzdělávání s navázáním cenných kontaktů. Když vidíte užaslé pohledy dětí, které jsou poprvé v životě v DDM, v knihovně, nebo slyšíte po vzdělávacím programu na přírodovědecké fakultě dotazy jako: "na jakou musím střední, abych mohl jít studovat sem?", začne Vám to celé dávat ještě větší smysl!

Děčínsko

Více hlav většinou více ví. Stoprocentně to platí v případě spolupráce na „Kariérovém čtyřlístku“, na kterém se podíleli nejen kariéroví poradci základních škol, ale také zástupci Kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR v Děčíně, společnosti Career Designer a koordinátorka MAP Děčínsko. Během jednoho měsíce se podařilo vytvořit vyvážený informační a aktivizační koncept kariérového poradenství pro žáky 8. tříd určený do online prostředí. Děčínský "Kariérový čtyřlístek" byl oceněn Národní cenou kariérového poradenství pro rok 2020.

Lovosicko

Nejen budoucí dokumentaristé nebo novináři mohou získat praxi již na základní škole v rámci spolupráce s organizací Post Bellum na projektu Příběhy našich sousedů. V rámci něho mají žáci za úkol pod vedením svého učitele a za podpory koordinátora vyzpovídat pamětníka, natočit jeho celoživotní vzpomínky, digitalizovat fotografie, prozkoumat archivy a nakonec vytvořit rozhlasovou, televizní nebo psanou reportáž či dokument. Všele doporučujeme webové stránky www.postbellum.cz.

Lounsko

Spolupráce by neměla probíhat jen mezi jednotlivými školami a jinými institucemi. Důležitá je kooperace mezi všemi školami v místě. Základem jsou informace na jednom místě. To na Lounsku vyřešili novým webem www.skolylounsko.cz. Spolupráci mateřských a základních škol pěkně ilustruje projekt „Pohádkový maraton“, který v rámci rozvoje čtenářské (pre) gramotnosti propojil dvacet dva institucí při tvorbě pohádky na pokračování. Postupně žáci jedné ZŠ napsali část příběhu a zaslali jej další škole k napsání pokračování příběhu. Děti z MŠ zase malovaly obrázky k danému textu přiřazené ZŠ. Vznikla ebook pohádky Záchrana princezny Azy z planety Axal. S úspěchem jsou na Lounsku zapojováni také rodiče v rámci workshopů na zajímavá témata. Mezi nejvíce žádaná patří adaptace na mateřskou školu, nástup do 1. třídy – radosti a strasti rodičů prvňáčka, úskalí a rizika přechodu na střední školu, dětský vzdor a agrese, apod.

Teplicko

Na Teplicku MAP při všech vzdělávacích akcích pro žáky klade důraz na propojení formálního a neformálního vzdělávání, které je jedním z aktuálních témat ve vzdělávání. Z prvků neformálního vzdělávání využívají realizátoři MAP hlavně zábavu. Platí to jak pro polytechnické vzdělávání a robotiku, tak při aktivitách zaměřených na rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti. Cílem je pozitivní asociace žáků se vzděláváním, respektive vytvořit zábavné prostředí za účelem pozitivního vlivu na postoj k matematice, k vědě a technologiím, k práci s digitálními technologiemi a ke čtení.

Co je MAP?

MAP je dohoda všech aktérů na tom, jak má kvalitní vzdělávání vypadat. Na základě plánu se následně organizuje vzdělávání, sdílení dobrých praxí, nákup pomůcek, pořádání exkurzí nebo zajišťují dohody o investicích do škol. Aktivita je financována ze strukturálních fondů Evropské unie a realizátorem projektů bývají nejčastěji Místní akční skupiny nebo obce s rozšířenou působností. Zapojit se může každý, stačí kontaktovat koordinátora ve svém území.

Koordinátoři MAP:

MAP Chomutovsko – MAS Sdružení Západní Krušnohoří, Karel Straka, karel.straka@masszk.cz, 728880708

MAP pro ORP Ústí nad Labem - MAS Labské skály, Ing. Jana Davidová, davidova.masls@seznam.cz, 776314097

MAP ORP Most - Statutární město Most, Mgr. Tereza Machová, tereza.machova@mesto-most.cz, 734684983

MAP ORP Litoměřice - MAS České středohoří, Ing. Veronika Šturalová, veronika.sturalova@mapcs.cz, 605224122

MAP Louny – SERVISIO, o.p.s., Ing. Alena Pospíšilová, pospisilovamapii@seznam.cz, 777816537

MAP pro ORP Lovosice - SERVISIO, o. p. s., Mgr. Klára Slunečková, sluneckova@serviso.cz, 725583773

MAP pro ORP Litvínov - MAS Naděje, Ing. Monika Růžicková, ruzickova@pp-projekty.cz, 733370049

MAP ORP Teplice - MAS Cínovecko, Libor Kudrna, kudrna@mascinovecko.cz, 606122068

MAP pro ORP Děčín - MAS Labské skály, Hana Blažková, blazkova.masls@seznam.cz, 702132761

MAP ORP Roudnice nad Labem – MAS Podřipsko, Ing. Kateřina Starczewská, katerina.pecharova@maspodripsko.cz, 721828292

MAP ORP Varnsdorf a ORP Rumburk – MAS Český sever, Hana Kracmanová, kracmanova@masceskysever.cz, 602349235

MAP ORP Žatecko a Podbořansko – MAS Vladař, Alexander Olah, alexander.olah@vladar.cz, 608121375